

PROMOIDEA

CENTER FOR DEVELOPMENT AND PROMOTION

ПАТЕКАТА НА ЖЕЛЕЗНАТА ЗАВЕСА ВО МАКЕДОНИЈА

Iron Curtain Trail

EUROPEAN CYCLISTS' FEDERATION

EuroVelo
the European cycle route network

**SOUTH EAST
EUROPE**

Transnational Cooperation Programme

Programme co-funded by the
EUROPEAN UNION

СОДРЖИНА

1 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРОЕКТОТ И ПАТЕКАТА НА ЖЕЛЕЗНАТА ЗАВЕСА

- 1. Историјат на Патекаата на железната завеса **7**
- 2. Кратка информација за проектот “Одржлива мобилност по должината на најновата Еуро Вело патека, Патека на железната завеса” **8**
- 3. Патекаата на железната завеса во Република Македонија **11**

2 ТУРИСТИЧКИ ЗНАМЕНИТОСТИ

- 4. Туристички знаменитости во близина на Патекаата на железната завеса во Република Македонија **14**

3 СМЕСТУВАЊЕ И ХРАНА

- 5. Сместувачки капацитети по должината на Патекаата на железната завеса во Република Македонија **29**
- 6. Традиционална храна **32**

4 ВЕЛОСИПЕДСКИ ТУРИ

- 7. Велосипедска тура низ природни убавини **35**
- 8. Велосипедска тура низ културно наследство на Струмичкиот микро регион **38**
- 9. Спа и гастрономска тура на велосипед Берово - Струмица **41**

1

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРОЕКТОТ
И ПАТЕКАТА НА ЖЕЛЕЗНАТА ЗАВЕСА

Историјат на Патеката на железната завеса

Речиси половина век Европа беше присилно поделена на Источна и Западна со „Железната завеса“ - граница која се протега од Баренцовото Море па се до Црното Море. Патеката на железната завеса е европска велосипедска патека која ги повикува луѓето повторно да се навратат и да го доживеат овој значаен дел од историјата на континентот. Со тоа, Патеката на железната завеса на еден впечатлив и многу практичен начин придонесува во создавањето на автентичен европски идентитет. Благодарение на успешните подготвителни активности започнати од г-динот Мајкл Крамер, Европската Велосипедска Федерација ја означи Патеката на железната завеса како ЕвроВело патека бр. 13 која почнува од Баренцовото Море и води се до Црното Море и е долга повеќе од 10.400 км (приближно 8.800 км од вкупната должина се

наоѓат на територијата на ЕУ, додека 1.600 км се лоцирани надвор од неа). ЕвроВело е мрежа составена од 14 долги велосипедски патеки кои го поврзуваат и обединуваат целиот Европски континент. Патеките можат да се користат од страна на туристи велосипедисти како и од страна на месното население за секојдневни патувања. Се предвидува мрежата да биде завршена во голема мера до 2020 година. Патеката на железната завеса ги поврзува поголемиот дел на земјите од Југоисточна Европа и истата се смета за најдолга од сите патеки во мрежата на Европските велосипедски патеки. Се очекува истата да генерира на годишно ниво 3,3 милиони дневни тури, 849.000 тури за време на годишните одмори, а исто така се очекува економско влијание од 355 милиони Евра штом ќе биде целосно завршена.

Кратка информација за проектот “Одржлива мобилност по должината на најновата Еуро Вело патека, Патека на железната завеса”

Со цел целосно да се искористи потенцијалот на ЕвроВело патека бр. 13, проектот “Одржлива мобилност по должината на најновата Еуро Вело патека, Патека на железната завеса” собира и оценува потенцијални маршрути, услуги, услови за промоција и маркетинг, организациона и финансиска основа на Патеката на железната завеса. Проектот ги дефинира и потребните активности што треба да се спроведат до 2020 година.

Со помош на Програмата за Југоисточна Европа, јужниот дел од Патеката на железната завеса ќе може да ги достигне поразвиените делови и да прерасне во движечка сила на сите развојни активности во регионот поврзани со велосипедизмот.

Целина проектот:

1. Да се подобри пристапноста до регионите во Југоисточна Европа со велосипед.

Патеката на Железната Завеса води низ погранични региони кои беа поделени за време на студената војна, а нивните врски (за велосипедистите исто така) беа прекинати. Значајни подобрувања беа направени во делот на патната и железничката инфраструктура, но во исто време се појавија нови предизвици.

2. Да се поврзат можностите во делот на велосипедизмот и јавниот транспорт.

Велосипедизмот може да помогне за подобрувањена сообраќајот преку зголемување на зоните на опфат на јавните транспортни линии правејќи ги побрзи и полесно достапни. Проектот Патека на железната завеса ги собира најдобрите практики и спроведува показни активности за подобрување на можностите за сместување/паркирање на велосипеди и превозните решенија поврзани со јавниот транспорт. Овие решенија можат да помогнат во отстранување на пречките при користењето на јавниот транспорт.

3. Да се поврзат регионите во Југоисточна Европа преку долга Европска велосипедска патека.

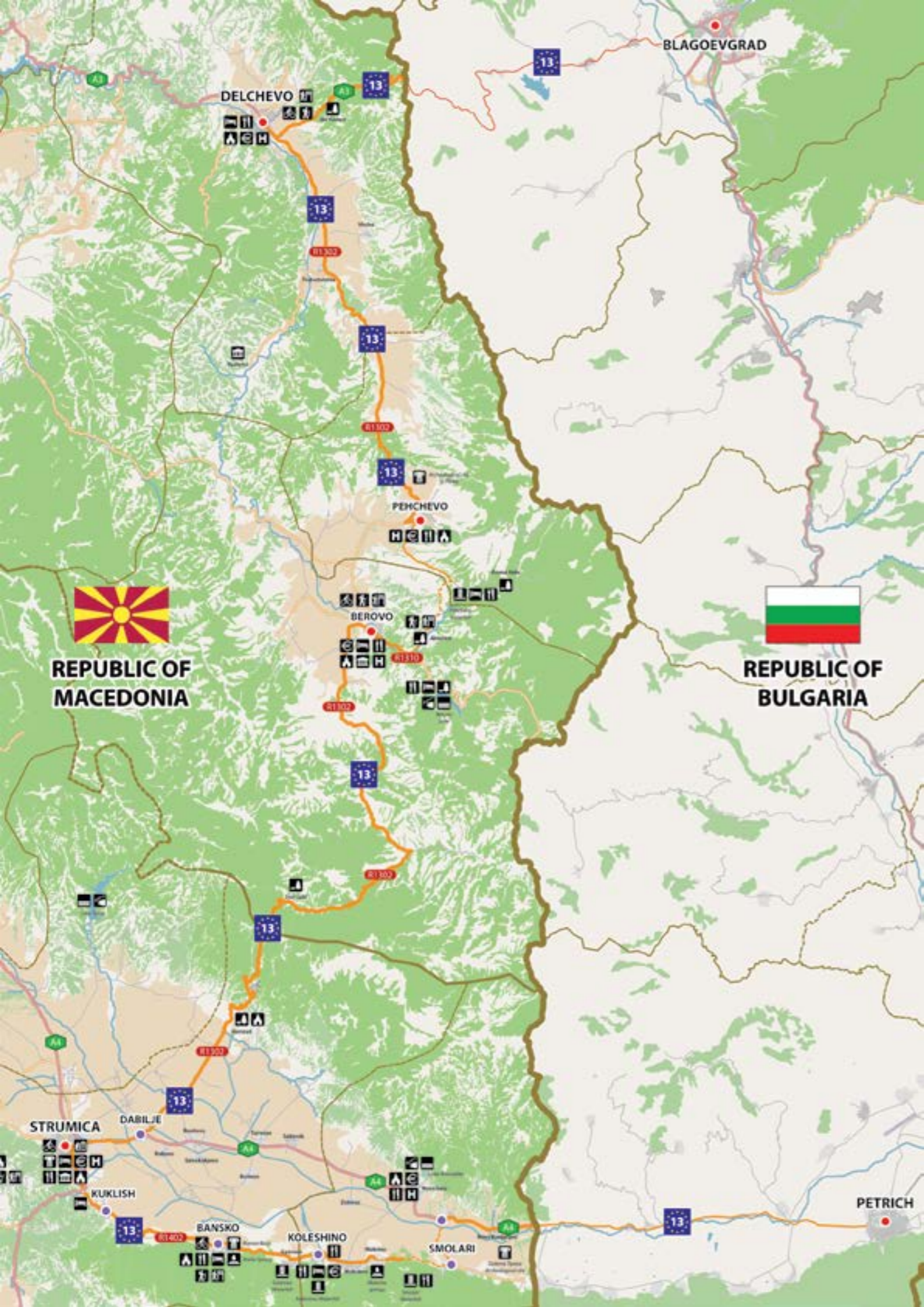
Мрежата ЕвроВело ги поврзува европските држави; Патеката на Железната завеса како дел од оваа мрежа - ЕвроВело 13 - овозможува видлива и конкретна врска помеѓу земјите и регионите во Југоисточна Европа. Проектот Патека на железната завеса ќе ги издвои клучните недостатоци во инфраструктурата

покрај патеката и ќе изнајде спроведливи решенија.

4. Да се промовира велосипедизмот и комбиниранiot одржлив превоз како средства за одржлива мобилност.

Со цел да се зголеми уделот на велосипедизмот и јавниот транспорт потребно е да се подготват и искомунуцираат понуди кои ќе одговараат на потребите на велосипедистите. Тие понуди ќе го подобрат јавниот имиџ на велосипедизмот (особено во оние земји каде уделот на велосипедизмот е мал) и ќе ги мотивира крајните корисници т.е. месното население.

5. Проектот Патека на железната завеса значително ќе го подобри **знаењето и искуството** на водечките регионални развојни институции и релевантните невладини организации на територијата каде се спроведува проектот и ќе ги воспостави темелите за понатамошна соработка.

Патеката на Железната Завеса во Македонија

„Патеката на Железната завеса“ поврзува повеќе национални и прекугранични области низ повеќе земји, вклучително и 14 членки на Европската Унија. Патеката поврзува споменици, музеи и други градби кои сведочат за историјата на поделената Европа, како и за мирната револуција во Централна и Источна Европа.

Дел од „Патеката на Железната завеса“ поминува низ територијата на Република Македонија. Влегува низ граничниот премин кај Делчево и продолжува преку низински предел кон Пехчево и Берово. Рутата минува низ полиња и ливади и потоа продолжува во општина Струмица, за на крај преку општина Босилово да премине во општина Ново Село и излезе од Република Македонија на истоимениот граничен премин. Патеката на одредени места е стрмна, но минува преку живописни ридови каде што може да се видат прекрасни пејсажи и културни споменици. Технички карактеристики на делот од патеката кој поминува низ Република Македонија:

• **Делница 1 - вкупна должина 11.7 км:**
Граничен премин Делчево – месност Илин камен – Делчево

- 1) Граничен премин Делчево – месност Илин камен, 6.3 км
- 2) Месност Илин камен – Делчево, 5.4 км
- Велосипедска патека: 0 км,
- Неасфалтиран пат: 0 км;
- Асфалтиран пат без сообраќај: 0 км,
- Асфалтиран пат со ниска фреквенција на сообраќај: 11.7 км;
- Асфалтиран пат со средна фреквенција на сообраќај: 0 км;
- Асфалтиран пат со висока фреквенција на сообраќај: 0 км.

• **Делница 2 - вкупна должина 41.8 км:**
Делчево – Пехчево – Берово

- 1) Делчево – Пехчево, 27.8 км
- 2) Пехчево – знак на патеката на Железната завеса (почеток на делницата Равна река - Абланица), 6 км
- (3) Равна река – Абланица, 4.1 км
- (4) Абланица – Берово, 3.9 км
- Велосипедска патека: 0 км,
- Неасфалтиран пат: 4,4 км;
- Асфалтиран пат без сообраќај: 0 км,
- Асфалтиран пат со ниска фреквенција на сообраќај: 37.4 км;
- Асфалтиран пат со средна фреквенција на сообраќај: 0 км;
- Асфалтиран пат со висока фреквенција на сообраќај: 0 км.

• Делница 3 - вкупна должина 56.2 км: Берово – Струмица

- 1) Берово – Суви Лаки – Хамзали – Перталинци – Дабиле, 51.7 км
- 2) Дабиле – Струмица, 4.5 км

- Велосипедска патека: 0 км,
- Неасфалтиран пат: 0 км;
- Асфалтиран пат без сообраќај: 0 км,
- Асфалтиран пат со ниска фреквенција на сообраќај: 51.7 км;
- Асфалтиран пат со средна фреквенција на сообраќај: 0 км;
- Асфалтиран пат со висока фреквенција на сообраќај: 4.5 км.

• Делница 4 - вкупна должина 36.1 км: Струмица – Граничен премин Ново Село

- 1) Струмица – Куклиш – Свидовица – Банско, 13.5 км
- 2) Банско – Габрово – Борисово – Мокриево – Мокрино – Смоларе, 13.7 км
- 3) Смоларе – Самоилово – Ново Коњарево – Граничен премин Ново Сло, 8.9 км

- Велосипедска патека: 0 км,
- Неасфалтиран пат: 2.6 км;
- Асфалтиран пат без сообраќај: 0 км,
- Асфалтиран пат со ниска фреквенција на сообраќај: 27.8 км;
- Асфалтиран пат со средна фреквенција на сообраќај: 3.8 км;
- Асфалтиран пат со висока фреквенција на сообраќај: 1.9 км.

2

ТУРИСТИЧКИ ЗНАМЕНИТОСТИ

Туристички знаменитости во близина на Патеката на железната завеса во Република Македонија

Патеката на железната завеса поминува низ Источниот и Југоисточниот плански регион во Република Македонија. На територијата на овие два региони постои богато природно наследство претставено преку повеќе водопади, извори и планини, како и богато културно наследство од кое се издвојуваат археолошки наоѓалишта, средовековни манастири и цркви.

Ви препорачуваме да посетите некои од следните локалитети:

Илин Камен

Месноста Илин Камен се наоѓа во близина на селото Звегор во близината на Делчево и за него постои верување дека има исцелителна моќ. Со него се врзува трагичната судбина на убавата овчарка Илина, која Господ ја претворил во камен за да не падне во раце на тиранинот. Освен легендите за ова место, секој занемува и од прекрасната недопрена природа која го краси ова чудо на природата. Низ годините на ова место дошле многумина, најголем број жени за да ја задржат бремето. Локалното население раскажува дека Илин Камен помогнал на многу жени да станат среќни мајки. Во близина на Илин Камен, под патот кој води кон Република Бугарија, или само неколку километри над селото Звегор, се наоѓа и Манастирот Св. Пророк Илија.

ВОДОПАД ПЕХЧЕВО

Пехчевски водопади

На само неколку километри од најмалиот град во Македонија, Пехчево, скриени во густата борова и букова шума на Малешевските планини се наоѓаат седум водопади создадени од изворот на најголемата река во источна Македонија, Брегалница и нејзините помали притоки. Водопадите се познати под името Сипковски водопади или како што многумина ги викаат Пехчевски водопади. Од овие седум водопади само два вистински припаѓаат на реката Брегалница, а останатите се создадени од нејзините притоки Сипковски Андак, Црн Дол и Жолтачка Река. Највисок од сите водопади со височина од 14 метри е оној на Жолтачка река, а најбогат е еден од водопадите на реката Брегалница. Областа во која се наоѓаат овие природни атракции е позната како Валевишка река. Водопадите се достапни за секој бидејќи по течението на реката се изградени дрвени пешачки патеки и мостови кои поминуваат преку водата и совршено се вклопуват во целта идила на пределот. Пешачењето и пронаоѓањето на водопадите е дополнително олеснето со патокази, а дрвените клупи и колиби кои се рапоредени по целото течение на реката го прават овој крај совршено место за излет и одмор во природа. Во близина се наоѓа и туристичката населба Равна река позната по убавите викендички и двата рибника.

Туристичка населба Абланица

Абланица е туристичка населба распространета на двете страни на реката Брегалница. Се наоѓа на оддалеченост од 2 км од Берово и е место со најмногу и најатрактивни археолошки

локалитети во општината. Може да ја посетите новоизградената црква „Св. Петка“ со фрескопис и иконостас изработен од локални уметници. Во моментот туристичката населба Абланица брои околу 130 викенд куќи, а дел од нив нудат приватно сместување. Исто така туристичката населба Абланица е поврзана со туристичката населба Равна Река во Општина Пехчево со пешачка патека која е долга само 4 километри., Низ туристичката населба Абланица поминува и пешачката патека Берово – Абланица – Беровско Езеро. Таквите патеки само ја зголемуваат и така богатата туристичка понуда во Малешевијата.

БЕРОВСКО ЕЗЕРО

Беровско езеро

Беровско Езеро се наоѓа на 6 км од Берово, по патот за граничниот премин Клепало. Езерото е со површина од 0,57 км². Браната е изградена во 1970 година со височина од 60 м и една од најголемите лачни брани во Република Македонија. Бреговите на езерото се со бујна борова и листопадна шума. На рамнините се протегаат терени со разнобојни цвеќиња, шумски плодови и разни чаеви. За надолнување на времето за одмор и рекреација, на езерото постои можност и за спортски риболов. Покрај езерото има и ресторан, 19 бунгалови за сместување на туристите и детско одмаралиште. Туристичкиот локалитет се наоѓа на брегот на Беровското езеро, на надморска височина од 1000 м. Долж езерото се протегаат голем број вили, кои што можат да се изнајмуваат, прекрасни терени за излет, рекреација и спортови. Со урбанистичкиот план за развој на овој локалитет предвидени се места за изградба на викендички, хотелски комплекси и други рекреативни содржини, при тоа водејќи сметка да не се наруши природната рамнотежа.

Туристичка населба Суви Лаки

Туристичката населба Суви Лаки се наоѓа на падините на Малешевските планини и претставува прекрасно место за прошетки и уживање во природата. Населбата е урбанизирана во 1978 година и се наоѓа на 25 км од Берово, на патот Берово - Струмица, која исто така е на 25 км оддалеченост од неа. Оваа нејзина местоположба ја прави омилена планинско излетничко место за жителите и на Берово и на Струмица. Овде се наоѓаат околу 450 викенд куќи, 2 детски одмаралишта и има можност за градба на уште нови стотина викенд и комерцијални објекти со кои оваа населба би се развила уште повеќе.

ЦАРЕВИ КУЛИ

Цареви кули – Струмица

Цареви Кули е тврдина (крепост), која се наоѓа на ридот кој се издига јужно над Струмица. Тврдината се наоѓа на зарамнето плато на висина од 445 метри. По рабовите на платото се наоѓаат остатоци од одбранбените ѕидови. Денес фрагментно е зачуван западниот ѕид во должина од 40 метри, а има остатоци и од северните ѕидови во неколку појаси. Зачувани се и делови од кулата на југозападната страна, која заедно со југоисточната кула, (која била срушена со земјотресот од 1931 год.) го формирале влезот на јужната страна. Влезот најверојатно функционираше со подвижен мост. Во внатрешноста на тврдината се наоѓа централната кула – донжон, која претставувала команден центар и каде бил сместен заповедникот со офицерскиот сталеж. Педесетина метри северно од донжонот се наоѓа правоаголна просторија длабока неколку метри, која служела

како склад за жито, вино, вода и др. Во рамките на тврдината се наоѓаат остатоци од стопански и станбени објекти. Јужно од тврдината се наоѓа некропола поврзана со посадата на тврдината, која се употребувала од I век п.н.е. од кога се смета дека потекнувала тврдината, па се до турскиот период. До XV век во тврдината имало посада, но поради стабилизацијата на приликите во османлиското царство веќе во времето на Евлија Челебија (1670 год.) тврдината е напуштена и запустена. Континуитетот на живеење на овој доминантен рид потекнува од четвртиот милениум п.н.е. кога на овие простори се развивала богата енеолитска и ранобронзена култура.

СВ. ПЕТНАЕСЕТ ТИВЕРИОПОЛСКИ СВЕШТЕНОМАЧЕНИЦИ

Црква „Св. 15 Тивериополски свештеноченици“ – Струмица

Комплексот цркви „Св. 15 Тивериополски свештеноченици“ се наоѓа во источниот дел на градот Струмица. Најстар објект е ранохристијанската базилика, која била трикорабна и подигната во V век, чиј под е украсен со полихромен мозаик на кој е претставен крст. Таа е подигната врз гробовите на ССВ. 15 Тивериополски свештеноченици. Најверојатно во VI век, во времето на Јустинијан (527-565) бил изграден крстовиден храм мартириум, врз рушевините од базиликата, но и овој храм ќе биде уништен за време на аваро – словенската инвазија (крај на VI – почеток на VII век). Над оваа црква е изградена друга крстовидна црква во IX-X век. Во централниот дел на наосот на оваа црква е сместена засводена гробница со димензии 2x0,82x1,61 м, а на нејзиниот западен калкан е насликан заедничкиот портрет на мачениците, додека на северниот и јужниот ѕид се насликани крстови, ова воедно претставува еден од најстарите фрескоживописи во Македонија (IX-X век). Храмот се споменува и во Грамотата на српскиот крал, Стефан Душан од

1348-1352 год. со кој се подарува на манастирот „Св. Архангел Михаил и Гаврил“ кај Призрен. Во османлискиот период храмот бил разрушен, за да во 1921 год. култот бил обновен преку подигнување на една мала капела. Во 1972 год. при копањето на темелите за изградба на нова црква, се пронајдени темелите на старите храмови. Во 1974 год. била завршена новата црква која е еднокуполна и еднакорабна, а во 1976 год. бил поставен и дрвениот иконостас. Во склоп на комплексот се наоѓа конач од отворен тип.

МОНАСТИР СВ. ЛЕОНИЈ

Манастир „Св. Леонтиј“ – с. Водоча

Комплексот на водочки цркви „Св.Леонтиј“ се наоѓа на околу 4 км западно од Струмица во селото Водоча. Најстар објект овде е ранохристијанската базилика, која потекнува од V и VI век. Комплексот на водочки цркви ги сочинуваат три цркви. Најстара е источната трикорабна куполна црква изградена VII-IX век, која била разурната по пропаста на Самуиловата држава. Од неа се останати делови од олтарната апсида, проскомидијата и ѓакониконот, а најстара фреска овде е претставата на неидентификуван светец од крајот на X век. Западната мала крстовидна куполна црква е изградена во периодот 1018-1037 год. и е посветена на Богородица Елеуса-Воведение. Фрескоживописот од оваа црква го сочинуваат фреските на ѓаконите Исавриос и Евпос, фигури на светители, Циклусот на Главните црковни празници и сцени од „Детството и животот на Пресвета Богородица“. Средната куполна црква е најголема и претставува епископска црква, што се заклучува според синтроносот во олтарната апсида. Таа е подигната кон крајот на XI и почеток на XII век и е посветена на Св. Леонтиј, маченик убиен во времето на римскиот цар,

Веспазијан (69-79) поради прифаќање на христијанството. Од фрескоживописот на оваа црква се зачувани фрески со претстави на шест Архиеереи и фреската на Св. 40 севастиски маченици. Во самиот комплекс се истражени две манастирски бањи, конак со стопански придружни објекти и богата средновековна некропола со над 1000 гробови од XIII се до XX век. Црквата во XIII век била срушена по што била напуштена и во нејзина близина тогаш никнала богата средновековна некропола. Врз остатоците на темелите од поранешните цркви е извршена реставрацијата во 1979 год. и денес е јасно забележливо по оловната преграда до каде биле остатоците. Во 1996 год. овде е обновено монаштвото, а денес овде живеат монашкото сестринство на струмичката епархија.

СВ. БОГОРОДИЦА ЕЛЕУСА

Манастир „Св. Богородица Елеуса“ - с. Велјуса

Манастирот „Св. Богородица Елеуса“ се наоѓа во селото Велјуса на околу 7 км западно од Струмица и е подигнат на бигореста карпа. Манастирот е основан во 1080 година од сопствени средства на монахот Мануил, кој подоцна станал струмички епископ. Тој во Велјуса дошол од Халкедонскиот манастир – Св. Авксентиј, во малоазиската област Витинија, каде го поминал испосничкиот монашки живот. За манастирот има многу пишани документи, кои се зачувани во архивата на Ивиронскиот манастир на Света Гора. Од позначајните пишани документи ги издвојуваме: двата мермерни архитрава кои се поставени на влезот на манастирот. На првиот мермерен архитрав е запишано (на грчки): „Се обнови од основа овој храм на Пресвета Богородица Милостива (Елеуса) од монахот Мануил, којшто стана епископ на Тивериопол во годината 6588 (1080) индикт

3“, а на вториот мермерен архитрав е запишано: „Бидејќи ги положив сите мои надежи во тебе, о Мајко непорочна и извору на милоста, јас пастир монах Мануил, Твој служител, ти го пренесувам Тебе, Владичице, овој храм“. Денешните архитрави се од понов датум, а оригиналите за време на Првата светска војна се однесени во Софискиот археолошки музеј. Грамотата на византискиот цар, Алексиј I Комнен (1081-1118), од јули 1085 год. со кој манастирот добил самоуправа и статус на царски манастир е вториот позначаен пишан документ. Манастирот во XIII век паѓа под управа на светогорскиот манастир Ивирон со што ја губи својата независност. Тој останува под управа на овој манастир се до 1913 год. кога неговите монаси напуштајќи го овој манастир го запалиле, пришто бил уништен голем дел од фрескоживописот. Манастирот ја има зачувано својата изворна архитектура и претставува единствен таков објект од XI век во Македонија. Манастирот е четириконхален и има три куполи со керамопластична декорација и полихромно оживување на фасадите. На јужната фасада на храмот под тремот се наоѓа велјускиот крст, а таму се наоѓа и претставата на св. Онуфриј во пустина, посетен од монахот Св. Панфнутиј. На западната фасада над влезот во манастирот е претставата на Мануил, кој го држи во рака Велјускиот манастир. Живописувањето е извршено во три фази: првата – 1085 год., втората – 1164 год. и третата во XIX век, која е неканонска. Во јужната купола посветен на Св. Спас е претставен Исус Христос Емануил, како 12 годишно дете. Во наосот на црквата се наоѓа реконструкција на мермерната олтарна преграда, а подот е мозаичен со геометриски претстави. Денес во манастирот живее монашкото сестринство на струмичката епархија, а постојат и придружни објекти: саат кула, фурна, ан и параклис (мала црква) посветен на Св. Апостол Павле и Св. Григориј Палама.

РИМСКА ТЕРМА

Римска терма – с. Банско

Римската терма претставува всушност доцноримско термоминерално лекувалиште (Balneum) кое е подигнато во III и IV век. Тој се наоѓа на околу 12 км оддалеченост источно од Струмица, во подножјето на планината Беласица. Термата е откриена во 1978 год. при копањето на темелите на хотелот „Цар Самуил“. Објектот ги користи лековитите води на изворот „Парило“, кој се наоѓа на 50 метри југозападно од него, чиј капацитет е 42 литри во секунда, а температурата е 72°C. Во бањата досега се откриени 11 простории со вкупна корисна површина од 623 м². Сидовите се зачувани во височина од 2 метра до 6,70 метри. Зачуваноста е најголема во просториите што служиле како сауна и базенот со ладна вода – фригидариум. Во сите простории се зачувани подовите, кои се градени од тула и малтер и почетните партии од сводните конструкции. Зачуван е и комплетниот систем на подното и сидното затоплување, а се зачувани и доводните и одводните канали. Со последните ископувања се пронајдени нови објекти во кои се откриени полихромни подни мозаици од средината на IV век.

ГАБРОВСКИ ВОДОПАДИ

Габровски водопади – с. Габрово

Габровските водопади се наоѓаат на реката Брлен, над селото Габрово, кое е оддалечено 17 км источно од Струмица, во пазувите на планината Беласица, на надморска височина од околу 550 до 570 метри. Габровските водопади се состојат од три различни водопади на растојание од 1 км помеѓу првиот и последниот водопад. Највисокиот водопад е висок околу 8 метри и

тој е последен од трите водопади. До Габровските водопади се стигнува по нов асфалтен пат, пред селото Габрово, во должина од 900 метри, изграден во 2014 година. Патот води директно до водопадот избегнувајќи ги тесните селски улички. За поголемо уживање во оваа природна убавина се направени летниковци, клупи, мостови и патека која води до највисокиот водопад.

Манастир „Св. Климент и Наум“ – Хамзали

Манастирот на Светите Климент и Наум Охридски чудотворци во Хамзалипочива во подножјето на планината Огражден. Почетокот на неговото подигање е изградбата на манастирската црква во 2000 година. Црквата е изградена од камен, во византиски стил, со иконостас кој ја следи традицијата на ранохристијанските базилики. На растојание на околу 500 м од црквата во 2003 година е подигнат монашкиот конак со внатрешен параклис посветен на големиот учител и покров на монасите исахисти, Преподобниот Григориј Палама. Манастирот првин бил машки манастир, но пред неколку години е претворен во женски манастир.

КОЛЕШИСКИ ВОДОПАД

Колешински водопади – с. Колешино

Колешинскиот водопад се наоѓа на реката Баба, над селото Колешино, во пазувите на планината Беласица, на надморска височина од 610 метри. Водопадот е висок 16 метри и плени со неговата разиграност, а околу него се наоѓа предел на јаворови дрвја. Над овој водопад се наоѓаат уште неколку помали водопади. Во 2004 година беше приспособена пристапна патека до водопадот со финансиски средства од фондацијата Крал Бодуен, ФИОМ и Општина Ново Село. Со овој

проект беше уредена патека во должина од 200 метри со дрвена ограда и видиковец. Во 2006 година со средства од Германското друштво за техничка соработка(ГТЗ) беа направени колиби за одмор, скалила до другите помали водопади и други содржини. Водите на водопадот се многу чисти, а тоа може да се види и по тоа што во него живеат речни ракови. До водопадот има поставено патокази за полесна ориентација. Водопадите се често посетени од страна на домашни и странски туристи и добиваат се позначајно место во туристичката понуда на Република Македонија.

МОКРИНСКИ ИЗВОРИ

Мокрински извори – с. Мокрино

Мокринските извори се наоѓаат во подножјето на планината Беласица на надморска височина од 330 метри, во близина на селото Мокрино. Водата извира од корените на столетните јавори, со капацитет од 60 литри во секунда и импонира со својата бистрина. Во 2005 година со средства од фондацијата Крал Бодуен, ФИОМ и Општина Ново Село е изградена патека околу изворите, поставени се клупи и маси за посетителите, изграден е еден видиковец, а сите тие работи се направени со природен материјал од овој крај. Во непосредна близина на изворот се наоѓа воденица, која порано активно се користела. На изворите секој 2 август се одржуваат Илинденските средби, кога се дава курбан на сите посетители. Овој обичај се прави во чест на водата, бидејќи еднаш во минатото кога адетот бил прекинат, водата секнала, но после колењето на волот следниот ден таа повторно потекла. Мокринските извори се популарна дестинација за посета на туристите со можност за организирање на излети.

Голема Трпеза – с. Ново Коњарево

Доцнеолитската населба „Голема Трпеза“ се наоѓа на крајниот југоисток на Република Македонија, во непосредна близина на македонско-бугарската граница помеѓу месноста Ново и Старо Коњарево, Општина Ново Село. Локалитетот се наоѓа на зарамнета тераса на мало ридче над реката Струмица, во подножјето на планината Беласица. Населбата била расположена на платото од ридот којшто доминира над околниот терен. Терасата се издига околу 50-тина метри над нивото на реката Струмица (Струмешница). Околу платото се наоѓа бедем од римската епоха кој на источната страна е однесен со ерозија. Инаку на позициите каде ерозијата е поголема се среќаваат остатоци од праисториски наоди, во прв ред, фрагментирана керамика, но има и остатоци од куќен лепеж, брусени камења, кремни алатки итн. Судејќи по наодите овие слоеви припаѓаат на финалните фази од помладото камено време. Односно првата фаза на доцниот неолит, познат уште и како „монохромен неолит“ кој егзистирал помеѓу 5400 и 5000 п.н.е.

СМОЛАРСКИ ВОДОПАД

Смоларски водопад – с. Смолари

Смоларскиот водопад е најголемиот постојан водопад во Македонија со пад на водата од 38 метри. Се наоѓа над селото Смолари и водопадот е формиран на реката Ломница на планината Беласица на надморска височина од 630 метри. Со финансиски средства од фондацијата Крал Бодуен, ФИОМ и Општина Ново Село во мај 2003 година теренот до водопадот беше прилагоден за посета на туристи. Уредена беше патека во должина од 580 метри, со 300 камени

скали, мал дрвен мост и видиковец од 16,5 метри. Водата на водопадот е бела од брзиот тек на реката Ломница, а особено доаѓа до израз од темната карпа на Беласица. На дното на водопадот се наоѓа стапка (трага) т.н. Маркова нога, која според легендата е од Шарец, коњот на Кралот Марко кој престојувал тука да се одмори. На патот до Смоларскиот водопад има многубројни продавници, одмаралиште на шумското претпријатие Беласица и зелен пазар, кој беше направен во јануари 2007 година. Водопадот секојдневно е посетуван од многубројни домашни и странски туристи, а се наоѓа и во туристичките водичи за посета на многу земји од светот.

3

СМЕСТУВАЊЕ И ХРАНА

Сместувачки капацитети по должината на Патеката на железната завеса во Република Македонија

По должината на Патеката на железната завеса работат повеќе сместувачки капацитети кои нудат услуги за сместување на гости во хотели и приватни соби.

Хотели со највисок квалитет на сместување, кои истовремено располагаат и со СПА центри се: Аурора ресорт и СПА – Берово и Сириус – Струмица. Висок квалитет и комфорт нудат и хотелите: Манастир – Берово и Глигоров – Струмица. Во групата на градски и економични хотели спаѓаат хотелите: Македонија – Делчево и Тивериопол, Илинден, Централ, Студио ин, 404, Вила Парк во Струмица. Ако сте љубители на сместување надвор од градската гужва може да се сместите во хотел Вип покрај Беровското Езеро или пак хотелите Цар Самуил и Атлантис Палас во Банско (12 км од Струмица) или мотелот Подгорски ан во с. Габрово (на оддалеченост од 17 км од Струмица). Постои и можност за приватно сместување особено во градот Берово и покрај Беровското Езеро.

1. Хотел „Македонија“

А: Маршал Тито бр.87, Делчево

Т: +389 33 410 288

@:/

W: /

2. Хотел „Аурора ресорт и СПА“

А: 3 б.б. (покрај Беровското Езеро), Берово

Т: + 389 33 550 965

@:booking@auroraresort.mk

W: http://www.auroraresort.mk

3. Хотел „Манастир“

А: Кирил и Методиј бр.6, Берово

Т: +389 33 279 000

@:info@hotelmanastir.com.mk

W: http://www.hotelmanastir.com.mk

4. Хотел „ВИП“

А: Беровско Езеро, Берово

Т: +389 2 31 15 045

@:wiptours@wiphotel.com.mk

W: http://wiphotel.com.mk

5. Хотел „Сириус“

А:Маршал Тито 195, Струмица

Т: +389 34 345 141

@:sirius@t-home.mk

W: http://www.hotel-sirius.com.mk

6. Хотел „Глигоров“

А:Климент Охридски б.б, Струмица

Т: +389 34 344 600

@:info@gligorov.com.mk

W: http://www.gligorov.com.mk

7. Хотел „Тивериопол“

А:Братство единство 20, Струмица

Т: +389 34 340 421

@: /

W: /

8. Хотел „Илинден“

А:Гоце Делчев б.б, Струмица

Т: +389 34 348 000

@: info@hotelilinden.com.mk

W: http://www.hotelilinden.com.mk

9. Хотел „Централ“

А: Маршал Тито 1, Струмица

Т: +389 34 612 222

@: centralhotel@t-home.mk

W: http://www.hotelcentral.mk

10. Хотел „Цар Самуил“

А: с. Банско, Струмица

Т: +389 34 377 210

@: info@hotelcarsamuil.com.mk

W: http://www.hotelcarsamuil.com.mk

Традиционална храна

За љубителите на патувањата и откривање на различни земји и култури, но и гастрономски задоволства, македонската кујна е нешто што вреди да се истражува. Разновидноста на јадењата кои се приготвуваат во овие региони, начините на кои истите се приготвуваат, придонело за создавање на автентична гастрономска слика која е одлика на културата на живеење на граѓаните од Југоисточна и Источна Македонија.

Шаренилото од бои на трpezата, примамливиот мирис и неодрливиот вкус на јадењата се доволна причина за посетителите по Патекаата на железната завеса да поминат незаборавни моменти. Побарајте традиционална храна и пијалоци во некој од подолу наведените угостителски објекти:

1. Ресторан „Палма“

А: Маршал Тито б.б, Делчево

Т: +389 33 411 114

2. Мотел-ресторан „Идила“

А: пат за туристичка населба Равна река,
Пехчево

Т: +389 33 441 323

3. Ресторан „Манастир“

А: Кирил и Методиј бр.б, Берово

Т: +389 33 279 000

4. Ресторан „Локалитет Бела вода“

А: близу с. Двориште, Берово

Т: +389 75 362 943

5. Рибен ресторан „Пиликатник“

А: Боро Поцков б.б., Струмица

Т: +389 34 331926

6. Ресторан „Комплекс Цареви Кули“

А: реон Чам Чифлик, Струмица

Т: +389 75 499 188

7. Ресторан „Бонита“

А: Благој Јанков Мучето бр.54, Струмица

Т: +389 33 327 122

8. Ресторан „Амор“

А: Благој Јанков Мучето б.б., Струмица

Т: +389 34 609 009

9. Ресторан „Хепинес“

А: Благој Јанков Мучето б.б., Струмица

Т: +389 34 344 456

10. Ресторан „Подгорски ан“

А: во близина на с. Габрово, Струмица

4

ВЕЛОСИПЕДСКИ
ТУРИ

Велосипедски тури

Велосипедски тури низ природни убавини

Краток опис на понудата

Оваа понуда им нуди на велосипедистите и туристите велосипедисти возбудива велосипедска тура во областа на Малешевските планини и планината Беласица, и истата ја спојува и олеснува посетата на сите природни убавини низ македонските делови на Патеката на Железната завеса. Поканети сте да се вклучите во една возбудива велосипедска тура за истражување на националните убавини низ патеката на Железната завеса во Источниот и Југоисточниот регион на Македонија (природни водопади, вештачко езеро, извори, итн).

Понудата вклучува: превоз со мини автобус од главниот град Скопје до главните атракции, вклучувајќи транспорт на лични велосипеди (ако има), транспорт на багаж, услуги за изнајмување на велосипеди за оние кои имаат потреба од велосипед, сместување, храна и пијалаци, и туристички водич.

Превозот е со мини-автобус со 8 седишта + возачот, кој е опремен со клима уред, простор за багаж, аудио станица со микрофон, столици на спуштање и GPS систем за следење. Велосипедите се превезуваат со лесна приколка која е опремена со професионални велосипедски превезувачи и има капацитет за превоз на најмалку 8 велосипеди. Приколката нуди и можност за заклучување на велосипедите поединечно и можност да се носат без да се допират за да се избегне штета.

Оваа возбудива велосипедско искуство низ природни убавини ќе трае 3 дена и ќе покрие речиси 170 километри.

Маршута:

Ден 1: Скопје - Делчево - Берово (56,6 км)

Пристигнување на аеродромот во Скопје (или на градска автобуска или централна железничка станица). Организиран е превоз со минибус од аеродромот во Скопје до градот Делчево. Во Делчево туристите ги добиваат изнајмените велосипеди. Турата започнува со возење на

велосипедите по регионалниот пат Делчево - Пехчево. Придружени од локален водич туристите ќе возат од Пехчево до туристичката населба Равнарека и ќе ги посетат Пехчевските водопади. Од таму по макадамскиот планински пат до туристичката населба Абланица, а од таму до Берово по асфалтен пат. Сместување во хотел во Берово.Вечера. Ноќевање.

Ден 2: Берово - Беровско Езеро - Струмица (76,2 км)

Појадок во хотелот. Турата продолжува со возење на велосипед до Беровското езеро и назад, каде туристите ќе имаат можност да уживаат во Малешевските планини и вештачкото Беровско Езеро. По ручекот во ресторан, возењето со велосипед продолжува по должината на регионалниот пат Берово - Струмица опкружен со прекрасни пејзажи на Малешевските планини. Пристигнување во Струмица. Сместување во хотел во Струмица.Вечера. Ноќевање.

Ден 3: Струмица - водопади - Скопје (35,2 км)

Појадок во хотел. Велосипедско возење на локалниот асфалтен пат Куклиш - Свидовица - Банско. Турата продолжува по падините на планината Беласица со посета на Габрово и Колешинските водопади како и Мокринските извори и Смоларскиот водопад. Местата со природни убавини се означени со сообраќајни знаци. Од Смоларскиот водопад туристите се превезуваат до Скопје.

По извршената анализа на понудата објавена на интернет, туристите можат да стапат во контакт со операторот преку е-пошта или телефон, со цел да го забрзат својот договор за купување на услуги. Плаќањето може да се направи преку банкарски трансфер по издавањето на фактурата. Оваа понуда може да се резервира од март до октомври, кога временските услови се поповолни. Цената на сите услуги кои се вклучени во понудата е 240 евра по лице (важи за групи од минимум 8 туристи).

Понудата вклучува изнајмување на 8 велосипеди за период од 3 дена.

Сите влезови се вклучени во маршрутата.

Понудата важи за групи на туристи од најмалку 8 лица (на пр. 2 семејства).

За поголеми групи, попуст може да се договори на крајот.

За резервирање на понудата, Ве молиме да стапите во контакт со нас преку е-пошта или телефон прикажани подолу.

Плаќањето може да се направи преку банкарски трансфер по издавањето на фактурата.

За повеќе информации обратете се во:

Туристичка агенција Лагуна травел - Струмица;

Моб.: +389 78 291 370;

<http://lagunatravel.mk>

Велосипедска тура низ културно наследство на струмичкиот микро регион

Краток опис на понуда

Оваа понуда им нуди на велосипедистите и туристите на велосипед возбудлива велосипедска тура за истражување на места од културното наследство на Струмичкиот микро регион, заедно со под-делот 4 од Патека на Железната Завеса (цркви, манастири, археолошки локалитети и др.)

Поканети сте да се вклучите во една уникатна велосипедска тура во подрачјето на Струмичкиот микро регион која ја спојува и олеснува посетата на главните места од културното наследство низ Патека на железната завеса.

Понудата вклучува: превоз со мини-автобус од главниот град Скопје (или од Солун, Грција) до главните атракции вклучувајќи и превоз на личните велосипеди (ако има), транспорт на багаж, услуги за изнајмување на велосипед (за оние кои имаат потреба од велосипед), сместување, храна и пијалоци, и туристички водич.

Превозот е со мини-автобус со 8 седишта + возачот, кој е опремен со клима уред, простор за багаж, аудио станица со микрофон, столици на спуштање и GPS систем за следење. Велосипедите се превезуваат со лесна приколка која е опремена со професионални велосипедски превезувачи и има капацитет за превоз на најмалку 8 велосипеди. Приколката нуди и можност за заклучување на велосипедите поединечно и можност да се носат без да се допират за да се избегне штета.

Маршута:

Ова возбудливо велосипедско искуство низ културното богатство ќе трае 3 дена и ќе покрие речиси 90 км.

Ден 1: Скопје - Струмица (6 км)

Пристигнување на аеродромот во Скопје (или на градската автобуска или централната железничка станица). Организиран превоз со минибус од аеродромот во Скопје (или од аеродромот во Солун, Грција) до градот Струмица. Пристигнување во Струмица и сместување во хотел. Туристите ќе ги добијат изнајмените велосипеди во хотелот во Струмица. Во придружба на локален водич, туристите ќе ја започнат турата низ културното наследство со посета на Музејот во Струмица, Црквата “Св. Петнаесет тивериополски маченици” и Галеријата на икони. По посетата на овие места, туристите ќе возат до хотелот. Вечера во хотел. Ноќевање во Струмица.

Ден 2: Струмица (45 км)

Појадок во хотелот. Туристите ќе можат да уживаат во целодневната тура посетувајќи ги местата од културното наследство на Струмичкиот микро регион во придружба на локален

водич. Возењето е по асфалтен пат и малку ридско во завршниот дел. Турата продолжува со кружно патување од 25 км и посета на прекрасни средновековни манастири од XI век во Водоча и Велјуса. После тоа доаѓа најпредизвикувачкиот дел кој вклучува возење по угорница до ресторанот “комплекс Цареви Кули” (7,5 км), каде ќе биде послужен ручек. Туристите ќе уживаат во познатата локална кујна и убав поглед на Струмичката долина. По паузата за ручек, ќе се вози по асфалтни и макадамски патишта и ќе се посети градската тврдина “Цареви Кули”, која се наоѓа на оддалеченост од околу 2,5 км. По релаксирачкото разгледување на ова извонредно место последниот дел на турата вклучува возење по удолица од приближно 10 км до хотелот. Вечера во хотел. Ноќевање во Струмица.

Ден 3: Струмица - граница Ново Село - Скопје (39 км)

Појадок во хотел. Велосипедско возење по локален асфалтен пат Куклиш - Свидовица - Банско (13,5 км). Во непосредна близина на Банско, туристите можат да ја посетат Римската терма, која датира од III век и е многу добро сочувана и да слушнат повеќе за историјата директно од нашиот туристички водич. Ручекот ќе биде послужен во ресторанот “Подгорски Ан”. После паузата за ручек турата продолжува по падините на Беласица (13,7 км). Возењето на делот од Мокрино до Смоларе е по макадамски пат околу 2,6 км. Турата продолжува со возење на добар асфалтен пат во правец на државната граница со Бугарија. Во близина на границата се наоѓа археолошкиот локалитет Голема Трпеза (1,2 км). По посетата на ова место и по кратката пауза, туристите ќе бидат превезени со минибус до Скопје.

Резервација

Оваа понуда може да се резервира од март до октомври, кога временските услови се поповолни. Цената на сите услуги кои се вклучени во понудата е 240 евра по лице (важи за групи од минимум 8 туристи).

Понудата вклучува изнајмување на 8 велосипеди за период од 3 дена.

Сите влезови се вклучени во маршрутата.

Понудата важи за групи на туристи од најмалку 8 лица (на пр. 2 семејства).

За поголеми групи, попуст може да се договори на крајот.

За резервирање на понудата, Ве молиме да стапите во контакт со нас преку е-пошта или телефон прикажани подолу.

Плаќањето може да се направи преку банкарски трансфер по издавањето на фактурата.

За повеќе информации обратете се во:

Туристичка агенција Лагуна травел - Струмица;

Моб.: +389 78 291 370;

<http://lagunatravel.mk>

Спа и гастрономска тура на велосипед берово-струмица

Краток опис на понудата

Оваа понуда им нуди на туристите на велосипед возбудлива велосипедска тура за истражување на Спа и гастрономските потенцијали на Берово и Струмичкиот микро регион покрај Патеката на Железната Завеса во источниот и југоисточниот регион на Република Македонија.

Семејствата и рекреативните викенд велосипедисти, како и странските туристи кои пристигнуваат во Скопје (или во Солун, Грција) се поканети да се приклучат на една уникатна велосипедска тура на подрачјето на Берово и Струмичкиот микро регион, која ја спојува и олеснува посета на главните спа и велнес хотели и ресторани каде се служат традиционални јадења покрај Патеката на Железната Завеса.

Понудата вклучува: превоз со мини-автобус од главниот град Скопје (или од Солун, Грција) до главните атракции вклучувајќи и превоз на личните велосипеди (ако има), транспорт на багаж, услуги за изнајмување на велосипед (за оние кои имаат потреба од велосипед), сместување, храна и пијалоци, пристап до спа и велнес центри и туристички водич.

Превозот е со мини-автобус со 8 седишта + возачот, кој е опремен со клима уред, простор за багаж, аудио станица со микрофон, столици на спуштање и GPS систем за следење. Велосипедите се превезуваат со лесна приколка која е опремена со професионални велосипедски превезувачи и има капацитет за превоз на најмалку 8 велосипеди. Приколката нуди и можност за заклучување на велосипедите поединечно и можност да се носат без да се допират за да се избегне штета.

Маршута:

Ова возбудливо спа и гастрономско искуство на велосипед на подрачјето на Берово и Струмичкиот микро регион долж патеката на Железната завеса под-делови 3 и 4 во Република Македонија ќе трае 3 дена и ќе покрива околу 105км.

Маршутата вклучува:

Ден 1: Скопје - Беровско езеро - Берово (5,3 км)

Пристигнување на аеродромот во Скопје (или на градската автобуска или централната железничка станица). Организиран превоз со мини автобус од аеродромот во Скопје (или од Солун, Грција) до Струмица. Пристигнување во Берово и сместување во хотел со пет ѕвездички “Аурора Ресорт и Спа” (<http://auroraresort.mk>). Туристите ќе имаат време да уживаат во спа центарот на хотелот. Тие ќе добијат изнајмени велосипеди во хотелот. Во придружба на локален водич ќе имаат кратко возење по удолница (5,3 км) од хотелот до етно хотелот “Манастир”, каде ќе бидат послужени со вечера на типични локални јадења (<http://www.hotelmanastir.com.mk>). По вечерата туристите ќе бидат пренесени назад до хотелот “Аурора Ресорт и Спа”, со мини автобус. Ноќевање во Берово.

Ден 2: Берово - Струмица (63,7 км)

Појадок во хотел. После тоа туристите ќе започнат со велосипедското возење по должината на регионалниот асфалтен пат Берово - Струмица (56,2 км). Патот има неколку угорнини и удолнини, но туристите со сигурност ќе уживаат во прекрасните пејзажи на Малешевските планини. Доколку се уморат, некои од нив (посебно децата) може да патуваат со мини автобусот. Пристигнување во Струмица. Сместување во хотелот “Сириус” (<http://hotel-sirius.com.mk>). Ручек ќе се служи во ресторанот на хотелот. По ручекот туристите ќе имаат време да уживаат во најголемиот спа центар во Македонија. Во вечерните часови, туристите ќе бидат превезени со мини автобус во национален ресторан “комплекс Цареви кули”, каде ќе бидат послужени со традиционална вечера. По вечерата туристите ќе бидат превезени назад во хотелот “Сириус”, со мини автобус. Ноќевање во хотелот “Сириус” во Струмица.

Ден 3: Струмица - граница Ново Село - Скопје (36,1 км)

Појадок во хотел. Возење со велосипед по должината на локалниот асфалтен пат Куклиш - Свидовица - Банско (13,5 км). Потоа рутата продолжува по падините на планината Беласица. Туристите ќе возат 4,2 км. до етно ресторанот “Подгорски Ан” (<http://podgorskian.com>) каде што за време на ручекот ќе вкусат традиционални јадења и пијалоци. По паузата за ручек туристите ќе продолжат со својата велосипедска тура до Смоларе (9,5 км), каде ќе го посетат познатиот водопад. Дел од овој пат помеѓу селата Мокрино и Смоларе (2,6 км) е макадамски. По релаксирачката посета туристите ќе бидат превезени до Скопје (или до Солун, Грција) со мини автобус.

Резервација

Оваа понуда може да се резервира од март до октомври, кога временските услови се поповолни. Цената на сите услуги кои се вклучени во понудата е 290 евра по лице.

Понудата вклучува изнајмување на 8 велосипеди за период од 3 дена.

Две посети на спа и велнес центри во хотелите во Берово и Струмица се вклучени во маршрутата. Сите влезови се вклучени во маршрутата.

Понудата важи за групи на туристи од најмалку 8 лица.

За поголеми групи, попуст може да се договори на крајот.

За резервирање на понудата, Ве молиме да стапите во контакт со нас преку е-пошта или телефон прикажани подолу.

Плаќањето може да се направи преку банкарски трансфер по издавањето на фактурата.

За повеќе информации обратете се во:

Туристичка агенција Лагуна травел - Струмица;

Моб.: +389 78 291 370;

<http://lagunatravel.mk>

